

[Bøgholm.]

Adgangen til at deltage i landdagens arbejde vil derfor utvivlsomt blive af meget stor betydning for vore landsmænd dernede, men jeg kan ikke andet end se således på det, at af endnu større betydning vil det være, at skolens arbejde får det faste fundament, som vi har lov til at håbe at det nu vil få. Det er dog alligevel sådan, at det er i klasseværelset og ude på legepladserne, fremtiden skabes.

Det kan vel ikke med rette siges, at der skabes fuldstændig lighed mellem skolens stilling nord og syd for grænsen. Jeg skal i denne forbindelse se bort fra, at der ikke — indtil dette øjeblik da — er tale om en erstatning for de manglende skoletilskud for årene 1951—53, men på grund af den beregningsform, man anvender i Kiel, vil skoletilskuddet pr. barn stadig være mindre syd for grænsen end nord for grænsen. Der er ikke tale om billige byggelån; man forlanger offentlig godkendelse af lærerne ved de danske privatskoler dernede, hvad vi ikke kender på denne side af grænsen. Lad det være. Der er et andet spørgsmål, som jeg tror, der er grund til at drage frem i denne forbindelse, og det er det forhold, at syd for grænsen kræves der 15 børn, for at en skole bliver anerkendt som tilskudsberettiget, nord for grænsen kræver vi kun 10 børn. Jeg kan ikke se andet, end at der her er et forhold, som det utvivlsomt også vil være i den tyske landsregerings interesse at bringe således i orden, at der her gælder de samme regler nord og syd for grænsen.

Et spørgsmål, der også indtil videre står åbent, er spørgsmålet om en eventuel repræsentation for vore sydslesvigske landsmænd overfor parlamentet og regeringen i Kiel indtil næste landdagsvalg. Der har fra den slesvig-holstenske ministerpræsidents side været ført frem tanken om et udvalg, et såkaldt „Beirat“, hvor det skulle være muligt for repræsentanter for det danske mindretal at møde tyske ministre og ledende tyske embedsmænd såvel som de

politiske ledere i landdagen. Når dette blev forkastet i december måned fra det danske mindretals side, skyldtes det det ganske naturlige forhold, at man ikke ved at sige ja til dette ville give indtryk af, at man måske havde opgivet tanken om en virkelig repræsentation på landdagen. Man har fra dansk side dernede senere givet udtryk for den opfattelse, at i dag ligger alt dette anderledes, og der vil vel derfor være mulighed for påny at tage dette op til overvejelse.

Foruden om skolespørgsmålet vil det være nødvendigt for mig at gøre nogle enkelte bemærkninger om de kirkelige forhold syd for grænsen. Det har jo været således i Vesttyskland, både hvor det gælder den protestantiske og hvor det gælder den katolske kirke, at der har været en meget stærk stigning i den kirkelige interesse i årene efter krigen, således som det altid har været tilfældet i tunge og vanskelige tider. Også indenfor vore sydslesvigske landsmænds rækker har dette gjort sig gældende; trangen til gudstjenester og kirkelige handlinger, udført på det danske modersmål, er stor og stedse stigende. Nu ved jeg særdeles vel, at de tyske kirker ikke er statskirker, men har deres eget styre; derfor kan hverken forbundsregeringen eller landsregeringen indgå aftaler på kirkernes vegne. Men det ville vel være utænkeligt, om netop kirken med dens bud om brodersind blandt mennesker skulle stille sig i vejen for den forståelsens gerning, vi søger at øve. Min gruppe går ud fra, at der vil blive givet vore sydslesvigske landsmænd fuld kirkelig frihed og fuld ret til at benytte kirkerne, uden hvilket friheden jo kun ville blive en frase.

Jeg tror, man har lov til at sige, at stort set er det resultat, som den højtærede stats- og udenrigsminister har kunnet forelægge for det høje ting, et overmåde tilfredsstillende resultat. Men det er naturligvis således, at man kan vedtage, hvad man vil, det afgørende bliver dog, hvorledes vedtagelserne føres ud i livet. Administrative